

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravištvu „Mira“ v Celovcu.

Leto XI.

V Celovcu, 20. decembra 1892.

Štev. 35.

Vabilo k naročbi.

Leto se nagiba h koncu in kmalu se približa čas, ko je navada, da se ponovi naročnina na časnike. Mi vabimo in prosimo torej vse naše pokrovitelje, prijatelje in naročnike, naj nam vsi zvesti ostanejo.

Mi imamo zavest, da smo v težavnem položaju in po trnjevitih potih storili za našo slovensko-katoliško stvar, kar je bilo mogoče. Katoliška stvar nema primeroma v nobeni deželi toliko očitnih in skritih nasprotnikov, kakor na Koroškem. Politični boji so tukaj trdi in dolgotrajni, uspehi na videz le redki in neznamiti. Pa od trde skale se kamenje le počasi lomi. Če se nam je v teku zadnjih let vendar posrečilo, velik del slovenskega prebivalstva liberalcem-nemškutarjem in njih pogubnim naukom iztrgati in za slovensko-katoliško stranko pridobiti, priznali nam bodo vsi, da velik, če ne največji del zasluge za to gre našemu listu.

Naš boj je pa tudi národen, in mi koroški Slovenci se ne borimo samo za nas, ampak za celo slovenstvo. Na dolgi črti od Dravograda do Št. Mohorja stojimo na straži in zavračamo valove nemškega morja. Ko bi mi kedaj podlegli in poginili, bil bi v veliki nevarnosti ves ostali slovenski národ. Kakor povodenj bi se vdrla nemškutarija čez gorenjo Krajino, kjer ima itak že dosti prijateljev. Ko bi nemščina do Ljubljane prodrla, potem so tudi štajerski Slovenci nekako odrezani, in bi se težko branili. Slovenski rodoljubi vedó, kako važna je postojanka, katero mi branimo, zato so naš list vsa leta radi podpirali, in to pričakujemo od njih tudi znanprej.

Nekterim kranjskim rodoljubom se je letos naš list nekoliko zameril, ker smo obžalovali vedno bratomorno vojsko med kranjskimi Slovenci in priporočali slogo. Nam borilcem na meji se pač stvari drugačne vidijo, kakor rodoljubom v središču. Mi potrebujemo nujne pomoči, naši bratje nas pa dostikrat ne slišijo, ker se jim druge zadeve nujnejše vidijo. Dostikrat se nam zdi, da bi Slovenci v središču svojim bratom na mejah lahko več pomoči pošiljali, ako bi svojih močij ne trosili v medsebojnih bojih in prepirih. Zato kličemo večkrat k slogi in edinosti. S tem pa nikakor ne zatajujemo svojih katoliških načel; kdor bi tako sodil, nam dela krivico, ker mi smo vselej odločno spoznali svojo katoliško vero. Naše prepričanje je, da je katoliška vera naša najboljša obramba. Teh načel se je »Mir« vedno držal in si zato občno priznanje pridobil pri vseh trezno mislečih možéh.

Hudi boji nas še čakajo, pa mi zupamo v Boga in naše zveste prijatelje, ki so nas do sedaj tako požrtovalno podpirali.

Nadalje pa čč. gg. rodoljube še posebno prosimo:

1. Naj nam zvesti ostanejo in naj nas radi podpirajo z dopisi ter naj se ne utrudijo pri skupnem národnem delu. Vsak, kdor more za katoliško in slovensko stvar posebno pri nas na Koroškem kaj storiti, naj si šteje to v dolžnost.

2. Naj si vsak po svoji moči prizadeva, pridobiti nam še več novih naročnikov. Pogrešamo namreč še mnogo slovenskih rodoljubov v naši »Mirovi« armadi.

3. Naj pomagajo pisanja večči rojaki priprostejšim ljudem pri pošiljanju naročnine, posebno v takih krajih, kjer nemajo pošte.

4. Pri novih naročnikih naj se blagovoli naznaniti; da so novi, ker se nam s tem prihrani veliko dela, in imamo drugače mnogo iskanja po zapisniku in imenikih. Tudi je potrebno pristaviti zadnjo pošto.

Cena in oblika se »Miru« v prihodnjem letu ne bo spremenila. Kakor doslej, naj se naročnina pošilja na upravištvu »Mira« v Celovcu.

Ob enem prosimo stare naročnike, ki so še za pretekli čas na dolgu, naj zdaj o novem letu svoj dolg poravnajo, ko se ravno naročnina vpisuje, ter naj nam ostanejo zvesti še znanprej.

Vsem našim vesele praznike!

Lastništvo in uredništvo »Mira«.

Beseda našim kmetom!

Koroški liberalci in nemškutarji so dné 13. novembra v Celovcu napravili velik shod, na katerem so iz ust dr. Luggina vojsko napovedali slovenskim rodoljubom v deželi. Mi se tega bojnega klica sicer nismo preveč ustrašili, ker so vsi tisti, ki so nam na tistem shodu s pestmi pretili, ravno to že tudi poprej ves čas delali in nam nagajali, kolikor so mogli. Vendar pa je naše stanje žalostno dovolj. Slovenskih rodoljubov je le malo, kmetje so pa omahljivi in mnogi tudi že močno popačeni od brezverskega liberalizma. Od vlade kako pomoč pričakovati smo se že davno odvadili. Tudi od slovenskih bratov na Kranjskem se nam ni nadejati izdatne podpore, ker njim se bolje dopada, potrositi svoje moči v medsebojnih bojih. Naši nasprotniki pa uživajo milost in podporo vseh mogočnih in bogatih gospodov v deželi in zunaj nje; imajo graščine, fužine in tovarne, vse kar leze in gre, jim kamenje vkup nosi za veliko ječo, ki jo mislijo na naši zemlji zidati za nas Slovence. V pogledu na toliko razliko močij ne bilo bi se čuditi, ako bi začeli nekteri rodoljubi obupovati in utrujeni od ogromnega dela in mučnih skrbij pokladati orožje na stran. Kdor pa ima živo vero, ne bo nikdar obupal. Mi vemo za pomoček, ki nas bo

Govor na shodu podružnice sv. Cirila in Metoda za Št. Janž in okolico v Rožni dolini.

(Govoril čast. g. Fr. Štingl, kaplan v Svečah, dné 6. novembra 1892.)

(Dalje.)

Kazalo bi tedaj, da se obiskovanje šole okrajša, da bi otroci hodili v šolo samo do 12. leta in sicer tako, da bi hodili v šolo samo dopoldne. Da bi bilo tako prav, dokazuje to, da so nekatere avstrijske občine, kakor na primer Weitra in Zwettel, za to vlado prosile. Te občine so kazale ob enem na to, da otroci, ki imajo daleč v šolo, nimajo skozi cel teden opoldne tople hrane in vsled tega njih zdravje trpi; oni hirajo, ker jim manjka potrebne krepčila. Taki otroci pa polagoma živijo mrjó.

Največ v tem oziru trpijo otroci v goratih krajih, pred vsem na Solnograškem, Tirolskem, Koroškem in Štajerskem. Utrujeni od hoje po gorah, prebijejo ti-le »mučeniki moderne kulture« poldne v šolski sobi, nič drugega ne jedóč, kakor črn, suh kruh.

Liberalizem je uredil vse šole po enem in tistem kopitu. Liberalni kolovodje, kateri so nam kristjanom usilili brezversko šolo, niso v poštev vzeli, da vsi otroci niso otroci liberalnih ministrov, liberalnih dvornih svetnikov in tem enakih ljudij, ampak da čez sto in sto tisoč otrok, ki morajo v šolo hoditi, so otroci revnih starišev, katere vse je pripravila liberalna šolska postava ob toplo južino. Tu, ravno tu spoznavamo, da tisti ljudje, ki so sedanjo šolsko postavo naredili, ne poznajo potreb kmečkega stanú. Sicer je vsakemu trezno misle-

čemu možu znano, da je šola pri nas postala prav za prav torišče političnega hujskanja. Liberalcem, kateri kličejo: »ne izdajte šole duhovnikom, cerkvi«, ne gre za šolo samo; oni dobro vedó, da besede, s katerimi sleparijo ljudstvo, kakor, da bi národ za versko šolo pokopal svoj napredek, da bi padel nazaj v srednjeveške temote in da bi se ljudstvo potrapalo, niso resnične, ampak liberalcem gre za to, da ne bi zgubili upliva, ki ga imajo po sedanji brezverski šoli med učitelji. Tem hujskačem ne gre za korist in potrebe ljudstva, ker jih niti ne poznajo, ampak za njih lastni sebični namen. (O »zachování stacu polnického«, spisal R. Vrba, str. 129.)

Je torej že skrajni čas, da bi se naše šole kmalu v tem smislu preustrojile, prenaredile.

Med največje napake sedanjih šol, treba je šteti tudi njih brezvernost. V sedanji šoli je dovoljeno samo 2 uri na teden krščanski nauk razlagati; učitelj pa je v šoli 20 ur na teden in še več; kako je torej na tem veliko ležeče, da bi bil učitelj veren; kajti, če ni, kako lahko iztrga iz nežnih src otroških to seme, katero je tam s pomočjo duhovnika cimati začelo, kako lahko more ves trud duhovnikov uničiti! Se vé, da so še nekteri učitelji, kateri dela duhovnikovega v šoli ne kazijo, a teh je prav malo. Knez Liechtenstein je v enem svojih govorov v državnem zboru (19. marca 1889) to-le rekel: »Merodajni krogi med liberalnimi učitelji uplivajo naravnost na uničenje krščanske zvesti našega ljudstva. Ako bi posamezne izglede, posamezne osebe ali mesta imenoval, ne bil bi to dokaz, ampak denunciacija. Ne morem podati statistike o tem, koliko je učiteljev-nevercev.«

Kakšen duh veje med liberalnimi učitelji, moremo sklepati iz učiteljskih časnikov. To so uradne izjave tako rekoč, katere se zatajiti ne dajo. Tako na primer je neki višji cerkveni dostojanstvenik kupil za dunajske šole križe, ker tam nobenih ni bilo. Pri tej priliki je najbolj razširjeni učiteljski časnik pisal in si prizadeval, da bi se ta dar odklonil, samo v tem slučaju se bojda sme križ v šolo sprejeti, ako imajo darovani križi umetniško ceno, tako, da se morejo pri risanju porabiti. (»Fr. Paed. Blätter XIV. letnik str. 810«). Ravno tisti časnik je zasramoval one učitelje, kateri so še verni, piše: »So še na deželi učitelji, kateri si pustijo od duhovnikov »Očenaš« kot šolsko molitev vsiliti, so še učitelji, kateri hodijo na cerkvene sprevede itd.« (Fr. Päd. Blätter letnik XIV. str. 53.)

Liberalcem je vera trn v očéh in zato jo hočejo po vsaki ceni iz šolskih soban odstraniti. V nekterih državah se jim je to že posrečilo popolnoma. Pri nas na Avstrijskem je sicer še dovoljeno v šoli dvakrat na teden katekizem razlagati. A kaj vse to pomaga, če nasproti temu dvajset šolskih ur na otroke tako uplivati more, da se krščanski nauk v njih ne krepí, ampak uničuje?

Šolska postava iz dné 14. majnika 1869 sicer pravi, da so ljudske šole zato, da bi se otroci v nračnosti in pobožnosti vzgajali, da bi iz njih postali pošteni ljudje in dobri državljani. To je vse lepo. Toda vprašanje je, ali sedanja šola tej nalogi zadostuje. Žal, da moramo reči, da ne. Kajti ne zadostuje, da se samo krščanski nauk poučuje od strani duhovnika, učitelj mora duhovnika kolikor mogoče podpirati! In da se tako godi, žali-bože, tudi reči ne moremo. Tudi v naših krajih,

stóril nepremagljive: povrnimo se vsi nazaj k lepemu krščanskemu mišljenju in življenju. Sv. apostelj Pavel pravi: „pobožnost je za vse dobra“, in tako je tudi res. Ako bo kmet pobožen, bo tudi trezen in priden pri delu; tak ne bo zapravil in zgubil svoje in naše zemlje. Nek slavni angleški državnik je rekel: „Ljudstvo zamore obogatiti le s pridnostjo in varčnostjo; vsak je slepar, kdor drugače uči.“ Pobožnemu kmetu tedaj „Südmark“ ne more do živega: on pridno dela in zmerno živi, svoje trpljenje in zatajevanje samega sebe pa Bogu daruje; namesto posvetnega uživanja in veselja po gostilnicah ga razveseljuje čista vest in pa pogled na lepo obdelane njive in lepo rejeno živino. Veseli ga tudi, da njegovo premoženje počasi narašča, in da njegovim otrokom ne bo treba kruha stradati. In kakor pobožen kmet spoštuje svoje stariše, tako bo spoštoval in ljubil tudi svojo materno besedo in bo gledal na to, da se bodo njegovi otroci naučili gladko brati po slovensko, da bodo znali, kedar dorastejo, prebirati lepe in poštene bukve in časnike, kjer se ljudje ne odvrtaajo od vere, ampak se k njej le napeljujejo. Ker bo pa videl, da se otroci v sedanjih šolah v svojem jeziku še brati ne naučijo, ker se materni jezik preveč zanemarlja, zato bo sam otroke po slovensko brati učil in podpisoval bo le take prošnje, kjer se bo tirjalo, da se mora tudi kaj slovenščine učiti. — Pobožni kmet bo pa tudi spoštoval svoje dušne pastirje ter jih ubogal pri volitvah in vseh drugih priložnostih. Ko bi mi imeli same pobožne kmete, potem bi bili kmalu vsi enega duha; kakor skala bi stali nepremakljivi v sredi sovražnih valov!

Kedar človek vero zgubi ali v veri omahovati začne, tedaj išče novega boga po tabernah in gostilnicah, pa ga ne najde. Pravijo mu, da po smrti ni nič, in da je le tisti pameten, kdor si na tem svetu nebesa naredi. To je ravno pravi nauk za take, ki hočejo sebe in svojo družino v nič spraviti in pokončati. Nič delati, gospoda igrati, dobro jesti in piti in pohajkovati po gostilnah in kavarnah za kratkim časom in med vesele družbe, to požre veliko denarja, in zato se ni čuditi, da je že toliko liberalnih kmetov prišlo na kant in tudi svojim otrokom niso družega zapustili, ko beraško palico. Nemci v Gradcu so naredili društvo „Südmark“, ki ima namen, denar nabirati pri bogatih Nemcih in s tem denarjem kupiti zemljišča zadolženih slovenskih kmetov, potem pa, ko bi zemlje več ne imeli, potisniti Slovence iz dežele, da bi vsi Nemci v oblast dobili. To društvo pa ne bo veliko opravilo, ker nikoli ne bo nabralo toliko denarja, kar je slovenska zemlja vredna. Koroški liberalci so pa bolj premeteni in zviti, kakor štajerski: za uničenje slovenskih gospodarjev jim ni treba denarjev nabirati, oni mu le nekoliko brezverskega strupa v možgane vlijejo, in potem je kmet tako zmešan, da se sam ukoča. Omajejo in vzamejo mu vero, naučijo ga, zaničevati duhovnike in ogibati se cerkve. Kedar je enkrat tako daleč poučen, da začne Božjo službo v gostilnici opravljati, potem je že njihov. Kmalu bo šel po prvi tisočak v hranilnico, in začelo se bo „gospodsko“ in „liberalno“ življenje, ki se nadaljuje še po drugem in tretjem tisočaku. Vsega

kakor vam je znano, so učitelji tako mlačni kristjani, da se takih malo najde.

Še hujske se godi, kjer so učitelji popolnoma neverci. Da so v resnici nekatere šole tako nesrečne, to se dá lahko dokazati. Saj je na primer na Dunaju urad šolskega nadzornika v rokah takih ljudi, kateri se s svojo nevero javno bahajo. Naj navedem samo en izglede dr. Dittesa. Je protestant iz Pruskega, kateri je bil poprej šolski nadzornik na Dunaju in pozneje je postal ravnatelj učiteljske pripravnice. O njegovem mišljenju priča ta okolnost, da je sprejel urad ravnatelja pod tem pogojem, da noga nobenega duhovnika pragu tega zavoda nikoli ne bode prekoračila; ob enem o njegovem sovraštvu do vere in cerkve pričajo te-le njegove lastne besede, ktere je spregovoril v državnem zboru dné 24. aprila leta 1874.: „Sem Vam porok, da, ako bi enkrat prišel blizu nebeških vrat, tedaj bi poprej, predno bi noter vstopil, pogledal, koliko je tam farjev in mnihov, in ako bi jih tam bilo veliko, pri samih vratih bi se obrnil in odšel! (Jos. Himmer, v blalobytu duhovenstva str. 39.). Zdaj pa si pomislite, kakšni učitelji morejo priti iz takega zavoda, kateremu na čelu stoji tak voditelj!! (Konec prihodnjic.)

Smešničar.

Zdravnik: „Gospica, za Vas bi bilo najbolje, da se omožite.“

Gospodična: „Vi ste samec, pa me Vi vzemite!“

Zdravnik: „Ne zamerite, zdravnik le zdravilo zapiše, pa ga sam ne pije.“

veselja je pa konec, kedar tak posestnik ne zmore več obrestij. Tedaj zapoje boben, družina je uničena, en kos slovenske zemlje je zgubljen — brez „Südmark“ in njenih denarjev.

Kedar je pa človek zavolj brezverskih nauk svoje premoženje zapravil, tedaj pridejo k njemu druge vrste krivi preroki, namreč socijalni demokrati, ki mu delajo nov up in pravijo: „Nič ne maraj, prišli bodo drugi časi, mi reveži bomo vse prekucnili, bogatim bomo vse vzeli in med seboj razdelili.“ Mnogo jih je, ki verujejo takim in podobnim vabam in sanjarskim besedam, med tem pa, ko na tisti „zlati čas“ čakajo, preklinjajo vse tiste, ki kaj imajo, in uživajo grenko revščino s škripanjem z zobmi. Ti bedaki pa tistega zlatega časa, ki se jim prerokuje, nikoli ne bodo dočakali: kajti če bi prav prekucijo začeli, bodo tudi tisti, ki kaj imajo, svoje premoženje branili, in vsi pravični ljudje bodo z njimi potegnili. Ko bi pa prav reveži zmagali, bodo kmalu tisti, ki so bili njih vodniki, premoženje za sebe pograbili, reveži bodo pa spet goljufani.

Slovenski kmetje, poslušajte in verujte, da ne pridete nikoli na dober konec, če bote brezverce poslušali. Trdno se držite katoliške vere; če se bote po njenih naukih držali, nikoli ne bote zgrešili prave poti. Kdor po veri živi, ima Boga za prijatelja, pa tudi posvetnih oblastnikov se mu ni treba bati, kajti on ne bo vedoma nič tacega storil, kar je zoper postav.

Rodoljubi! v tem duhu poučujte in izgojajte naše ljudstvo, zatirajte nemško-liberalno brezversko plevel in oživljajte krščansko mišljenje in življenje, to bo naša najboljša obramba.

Dopisi prijateljev.

Slovinci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

Iz Celovca. (Slovensko katoliško politično in gospodarsko društvo) je prejelo sledeči dopis:

Št. 16 797.

Slavnemu predstojništvu kat.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem, tukaj.

Vis. c. k. ministerstvo za notranje zadeve je z odlokom od dné 3. novembra t. l., št. 10402, na pritožbo kat.-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem razveljavilo razsodbo vis. c. kr. deželne vlade z dné 9. febr. t. l., št. 153 preds., in poslednjej zankazalo, da naj vlogo imenovanega društva z dné 4. decembra 1891 od strani mestnega magistrata v Celovcu v slovenskem jeziku rešiti naroči, ker je slovenščina na Koroškem sploh in tudi v Celovcu samem deželno-naveden jezik, in je toraj omenjeno društvo v pogledu na čl. 19. drž. osn. postav o splošnih pravicah državljanov opravičeno, tirjati od politične oblasti I. stopinje, da jej vloge reši v tem jeziku.

To se naznani slavnemu predstojništvu društvenemu vsled odloka vis. c. kr. deželne vlade z dné 7. t. m., št. 1731 preds., z dostavkom, da bo slovensko rešitev dotične vloge pozneje dobilo.

Magistrat v Celovcu dné 9. decembra 1892.

Župan: Posch.

Zavolj te ministerske razsodbe, da morata namreč oba magistrata v Celovcu in v Celju slovenske vloge prejemati in tudi v slovenščini reševati, je zdaj veliko hrupa po nemško-liberalnih listih in velika razburjenost med liberalnimi poslanci, ki so celo po dr. Steinwenderju v državnem zboru stavili nujni predlog, naj se voli odsek 24 udov, ki bo preiskal ministerski odlok zastran Celja in Celovca, pa to jim ni obveljalo. Vladni zastopnik baron Erb pa je v državnem zboru razložil, zakaj da je vlada tako razsodila. Glavne misli njegovega govora so bile: Slovenščina je v deželi naveden jezik na Koroškem in na Štajerskem, pa tudi v mestih Celovec in Celje. Po čl. 19. drž. osn. postav se tedaj ravnopravnost slovenskega jezika v teh krajih ne more znikati. Nadalje je vsak magistrat ob enem politična oblast prve stopinje, kakor c. kr. okr. glavarstvo, kot taka oblast je pa pokorna viši politični oblasti in se zoper njene ukaze niti pritožiti ne sme; mestni odbor je toraj prekoračil svojo oblast, ko se je pritožil zoper ukaz, ki je bil dan magistratu kot političnej oblasti. Tako je razsodilo tudi državno sodišče. — Ker je pa ta zadeva zdaj že v vseh inštancah rešena in sojena, zdi se nam ves hrup naših nasprotnikov prazen. Oni hočejo seveda vse s silo dognati in si ušesa mašijo, kedar mi kličemo postave na pomoč. Pa to jim ne bo obveljalo; ministri na Dunaju ne morejo brez postav kar po svoji volji vladati; tu bi nastala splošna zmešnjava in vojska vseh zoper vse. Celjani in Celovčani se

bodo morali že navaditi na to misel, da tudi Slovenec ni čisto brez vseh postavnih pravic.

Iz Kotmare vesi (Naše razmere.) Brali smo v zadnjem listu „Mira“ v dopisu iz Žihpolj, kako so se tamošnji „fortšritlarji“ navlekli liberalne omike in se z vso gorečnostjo poprijeli na strankarskem shodu v Celovcu podanih jim nauk. No, pa tudi za naš kraj ni bil ta shod popolnoma brez uspehov. Tudi naši liberalci niso strpeli, na dan tako slavnega koroškega „parteitaga“ doma ostati, ampak so se ga v jako lepem številu „petih“ najizvrstnejših mož udeležili, trdno upajoč, da znabiti vendar vsaj ktereга izmed njih doleti jako dvomljiva čast, izvoljenemu biti v tisti slavni generalni štab tamkaj osnovane črne vojske za pobijanje koroških Slovencev. Čudimo se le, kako da so se mogle tako izvrstne moči na tistem shodu popolnoma prezreti, saj brez vseh zmožnosti naši možakarji vendar niso. Eden izmed teh bi imel to občudovanja vredno lastnost za kaj tacega, ker on vidi svojo armado v stokrat večjem številu, kakor je v resnici. Svojo gorečnost in udanost do Nemcev pa je drug sijajno spričal s tem, da se je v malo dneh priučil blažene nemščine v tako obilni meri, da mu je bilo že mogoče po nemški vprašati gosp. okrajnega glavarja pri šolski obravnavi dné 22. novembra t. l. zastran gospodarjev službodajalcev, ko je namreč zagledal v šoli tudi našega župana, rekóč: „hot dr paur odr di mutr dos Recht“, govoriti o učenem jeziku v šoli. Prav ob tej priliki pa je tretji od udeležencev „parteitaga“, tudi jako nadarjeni, pa izpod kitajskega zida koroškega v našo občino privandran omikanec pokazal, da ni bil zastoj tistikrat v Celovcu ter je celó presegel Žihpoljskega velmoža, ko je pri šolski obravnavi našim zaklical: „Vi ste hujsi, kot ravbarji!“ Izvanredna in posebno nadobudna moč pa je četrti izmed teh možiceljnov, g. A. K., po domače „Mišelov Lojzan“, kateri je takoj po končanem „parteitagu“, celih osem dni pred šolsko obravnavo, pričel pot gladiti svojemu mojstru g. okrajnemu glavarju Celovškemu. Ne morete si misliti, kako je ta škricman, v popolni urnosti nekdanjega pekovskega pomočnika in sodnijskega sluga tekal od praga do praga, že teden prej, in pa še tri tedne po obravnavi ter nadlegoval stariše šolskih otrok, da bi jih pridobil za jedino zveličavno nemško šolo. No, pa so tudi izvrsten agitator ta „Mišelov gospod“ in sicer prav posebne vrste. Oni namreč dobro vedó, da bi se jim dal le malokdo zapeljati, ako bi govorili resnico, zatorej lažejo, kar zemlja nese; rabijo pa tudi zvijačo, kjer se jim zdi umestno. Prav tako resnicoljubni, kakor „Mišelov gospod“, pa so tudi vsi oni, ki med ljudstvo trosijo laži ter hujskajo proti sedanjemu našemu narodnemu občinskemu predstojništvu, ko pravijo, da je letošnje precej visoke občinske doklade napravil sedanji občinski zastop, dobro vedóč, da so jih sklenili sami, ko so še zvonec nosili v občini, pa jim je sedaj srčno žal, da so morali dati oblast iz svojih rok ter skušajo le še s tako podlimi sredstvi si pomagati. Kakor pa nam je razvidno iz proračuna za prihodnje leto, znižal je sedanji odbor občinske doklade in imamo upanje, da si bode to tudi v prihodnje kolikor mogoče v korist občanov še v večji meri storiti prizadeval.

Od slovensko-nemške meje pri Beljaku. Daljši obrok časa je že pretek, odkar se oziroma političnih zadev iz našega kraja v „Miru“ ni kaj poročalo, to pa iz tega uzroka, ker se nam, kakor povsod, pri vsaki priložnosti očita, da smo hujskači in da se poslužujemo vseh mogočih sredstev, da bi kalili mir v deželi. Izognila se je naša stranka v našem ožjem krogu že dalj časa vsakega narodno-političnega prepira, le v to svrhu namreč, ker želimo imeti mir, ktereга tako zelo potrebujemo v sedanjih za gospodarstvo jako slabih časih. No, in hvala Bogu! bilo je vznuk temu ta čas nekoliko mirneje — razun nekih odljudnih izrazov od nasprotne strani, ktere pa smo prezirali, ni bilo kaj čuti — in občevali smo z našimi nemškimi, sosednimi kmeti še vendar le nekako strpljivo, držeč se gori omenjenega nazora. Pa pomozí Bože! Naenkrat počí glas nemškega „parteitaga“ na naše uho, ki kliče vse Nemce na boj zoper vse, kar je slovenskega. Čuditi bi se pač moral sleherni človek, ko bi se ne prestrašili mi takega poziva. Pa tudi „parteitag“ je menda mislil, da bomo skočili kar tako iz naše slovenske kože, slišavši to strahonosno izjavo, v kateri so celo z imenom našeti voditelji napovedane črne vojske. — Pa zastoj so to pričakovali! Naša slovenska koža se nas še trdno drži, ter se ne bode pustila nam tako zlahka vzeti; mi pa smo se jeli smežati, in prav iz srca smežati oni liberalni oholosti. No, dragi nam nasprotniki! Mislite morda, da vas nismo že poprej poznali, preden ste objavili vaših častitih imen, ki bodo — kar vam tudi mi voščimo — morda celó zgodovinska postala? Zakaj pa niste objavili še več družih „slovanožrcev“, katerih mi še več poznamo? Mislite morda celo, da ste nas z vašim pozivom na vojsko — v kozji rog ugnali? Nikakor ne!

Noben še tako izvrstni in goreči govor ali klic naših voditeljev bi nas in naše rojake v narodni zavesti tako vzbuditi ne mogel, kot ravno ta vaš neopravičeni in čisto krivični poziv! Povemo vam pa, če se tega sami spomniti nočete, — preden začnete nas preganjati po načrtu (planmäßig) — da smo tudi mi avstrijski državljani. Tudi mi plačujemo deželne in državne davke, kakor so jih plačevali naši očetje že sto in sto let pred nami, kateri so obdelovali zemljo koroško prej, nego so se vsilili vaši predniki v našo deželo, in da je tudi za nas veljaven § 19. osnovnih zakonov; kako se glasi, boste morda znali. Povemo vam pa tudi, če smo mi mirni, da ne spimo; vaš oklic nas ni prestrašil, ampak ojačil! Brusite le vaše orožje ter začnite vojsko! Pripravljeni smo, se vam briniti vsaki čas, ker nam žugate, da hočete nas napadati in pokončiti. In branili se bomo, dokler da zmagamo, ker pravica, če je še kaj na zemlji, mora biti na naši strani. V to pomagaj Bog!

Iz Št. Lenarta pri sedmih studencih. (Nedeljska šola zopet oživljena.) V dobrem spominu so nedeljske šole, kakoršne so bili pred kakimi petdesetimi leti ustanovili za Slovence kot špiritual v Celovškem bogoslovju prezaslužni škof Slomšek. V teh šolah se je postavil v podlago slovenski jezik, da bi se moglo v kratkem času veliko doseči. In res se je v teh šolah, kakor se je prepričal takratni šolski nadzornik Rudmaš, doseglo v treh letih več, kakor v popolnoma nemških šolah v tridesetih letih. V teh šolah učili so se šoli odrasli otroci vseh za življenje koristnih reči, vadili se pa tudi v lepem krščanskem vedenju, tako da so postali vrli gospodarji, zvesti Slovenci in verni katoličani. Žal, da o nedeljski šoli, katero je ustanovilo okrajno glavarstvo Beljaško bržkone po naročilu deželnega šolskega sveta v Št. Lenartu, ne moremo tako veselega poročati. V tej šoli mora se učiti le v nemškem jeziku; gospodu katehetu pa so v to šolo vrata popolnoma zaprta. — Sad se tudi že kaže; kajti fantje, ki hodijo v to šolo, ne udeležujejo se popoldanske službe Božje, ampak leté večinoma iz šole mimo cerkve kar naravnost v krčmo ali pa kam drugam, kjer tudi nič prida ne slišijo. Vidi se, da veje v tej šoli ravno nasprotni duh onemu, ki je vladal v stari nedeljski šoli. Ustanovljena je ta šola, da bi se v njej slovenski otroci popolnoma izneverili cerkvi in besedi materni. Slavna družba sv. Cirila in Metoda naj torej takoj misli na to, kako bi bilo mogoče zaprečiti ta pogubni namen novih nedeljskih šol, ki se bodo po vzoru Šent-Lenartske gotovo skušale ustanoviti tudi po drugih krajih.

Iz Sveč. (Nov križ ali znamenje, domač umetnik.) V nedeljo dné 20. nov. smo imeli v Svečah lepo slovesnost. Blagoslovil se je letos že drugi križ, sezidan v Božjo čast od pridnega in vnetega Slovence Roka Pakarja p. d. Keznarja. Ne bi o tem pisal, ker taka slovesnost gotovo ni med pobojnimi Slovenci redka, ali križ je vreden, da ga tu omenimo. Kdor ga pogleda, takoj spozna, da ga je sezidal vrl kmet in narodnjak. Na eni strani je lepa podoba naših blagovestnikov, sv. Cirila in Metoda, s primernim napisom:

„Sveta brata Ciril-Metod,
Nikdar otrok nas svojih ne pustita,
Pri viru milosti za nas prosita.
Boga in veri zvest povsod
Obvračajo Slovencev rod!“

Na drugi strani pa se zopet vidita sv. Mohor in Fortunat, nad kterima se bere:

„Svet! Mohor in Fortunat,
Za nas Boga prosita,
Slovenec svete vere sad
Obilen ohranita.“

Razun tega nahajamo na križu še sv. Roka in sv. Izidora tudi s primernimi in vspodbudnimi napisi. Kakor vidno, bode križ vsakemu pričal, da so v Svečah razun nekterih odpadnikov, izdajalcev in posili-nemškutarjev verni in rodoljubni Slovenci, kateri, kjer le morejo, veliko storijo v Božjo čast in ob enem pokažejo svoje rodoljubno slovensko mišljenje. Vse podobe so lepo in umetno izvršene in sicer fresko (na frišnem apnu), ktere je v zadovoljnost vseh izvršil naš koroški rojak, mladi umetnik gosp. Peter Marković iz Rožeka. Tudi za Sveško cerkev je napravil prav lepo podobo sv. Jožefa z oljnatimi barvami na platnu. Spolnujemo svojo dolžnost, da mu izrečemo svoje priznanje in ob enem ga priporočimo vsem cerkvenim slovenskim predstojnikom, da bi pri njem naročevali razne slikarije in podobe; posebno dovoljujemo si ga priporočiti za popravljane cerkev. Gospod Peter Marković (naslov: Peter Marković, slikar in podobar v Rožeku, Rožna dolina) je narodnjak z dušo in telesom in veliko stori za našo slovensko stvar na Koroškem. Slišali smo, da največ dela dobiva iz Štajerskega; iz Koroškega pa prav malo ali pa taka dela, pri kterih ne more svoje spretnosti pokazati. Upamo, da bode boljše, da mu ni treba preseliti se kam drugam, kjer ne bi mogel tako za slovensko stvar delati in kjer vsakega rodoljuba ne potrebujejo tako krvavo, kakor mi na Koroškem.

Zato se nadjamo, da ga ne bodo več njegovi rojaki prezirali, kedar bodo kaj iz te stroke potrebovali. Zakaj to, da lastni rojaki domačega umetnika prezirajo, tisti rojaki, kateri so z njim enih misli in enega duha, kateri se z njim bojujejo pod enim in tistim geslom „za vero, dom in cesarja“, to, dragi moji, peče, to boli, in človeka priganja k britkim in trpkim pritožbam. . . . In s tem smo se dotaknili zopet žalostnega pojava v našem narodnem življenju. Od vseh je sicer priznano ravnilo „svoji k svojim“ kot važno za nas Slovence, a dozdej se malo izvršuje. Od njega je odvisen naš napredek ne le v narodnem, ampak tudi v gmotnem oziru. Ako hočemo svoj namen doseči, moramo se po tem geslu ali ravnilu ravnati. Če kaj potrebujemo, naročujemo to pri naših ljudeh. Nam Slovincem nihče nič ne dá; mi se moramo zmirom le na svoje žulje zanašati in denarja nam manjka za naša narodna podjetja na vseh straneh. Če bodo naši podjetniki, naši rojaki dovolj od nas podpirani, bode nam šlo tudi v narodnem oziru bolje. Brez denarja smo in ostanemo vselej sužnji svojih nasprotnikov, naj so nam postave še tako prijazne. Stvar je jako važna in za naš čas potrebna, torej pozor! Tu, v tem oziru lahko pokažemo svojo odločnost, svoje mišljenje, svojo „narodno korajžo“, ktere marsikteremu precej manjka. O takej „narodnej korajži“ bi se dale napisati cele knjige, toda končam, da ne bi se komu zameril. . . .

Svečan.

Iz Dobrle vesi. Naši liberalci ne morejo nikakor pozabiti, da so zadnja tri leta trikrat pri volitvah propadli in se ne morejo sprijazniti s tem, da imajo zdaj slovenski kmetje večino v občinskem zastopu in da naš vrli župan J. Šumah vodi vse v versko-narodnem duhu. Zavoljo tega oštevajo nas po svojih zloglasnih časnikih in posebno našega kaplana surovo napadajo, kakor le morejo. Očitajo mu, da je tujec in da se ne sme mešati v naše reči, sami pa so večinoma z drugih krajev k nam prišli in so tu med nami svoje žepe napolnili. Očitajo mu, da je duša našega gibanja, mi pa mislimo, kar je Plaven dovoljeno, bo tudi nam in našemu kaplanu, kateri le svojo dolžnost stori, ako nas poučuje. Da se to godi v slovenskem jeziku, se samo ob sebi ume, ker nemški ne znamo. Jezijo se na njega, da je kriv, da zdaj „tema“ vlada v naših krajih; mi pa mislimo, da je boljše naša tema, kakor „luč“ vaše liberalne omike, ktera nič drugega ne zna, ko po duhovnikih udrihati in nas poštene Slovence povsod psovati. Očitajo mu kruh, ktereja je na Koroškem dobil, sami pa živijo od slovenskega kmeta, in če bi tega ne bilo, mnogi bi že davno morali pobrati svoja kopita in se podati na druge kraje, kjer bi sicer bratje bili, pa ne imeli tako lahkega življenja, kakor med nami Slovenci. Res, liberalci, sirote ste in reveži, vedno se bahate, da vse zamorete, pri nas pa se vidi, da ste slabi. Vi ste mislili, da bomo mi Slovenci vedno vam za hlapec služili in vas ubogali, pa ti časi so že pretekli. Naši kmetje se zbujajo, se začenjajo zavedati, da so slovenske matere sinovi, in da ni nič vreden človek, kateri se sramuje svojega maternega jezika. Zavoljo tega terjajo svoje pravice, ktere jim grejo po Božji in človeški postavi. Da vas to jezi, temu pomagati ne moremo, to kaže le hudobno srce. Pika vas v oča naša posojilnica, ker lepo napreduje, mi vašo vedno v miru pustimo; jezite se na shod naše podružnice sv. Cirila in Metoda, če se pa vi za „šulverein“ snidete, mi mirni ostanemo. Še to Slovincu nočete pustiti, da se sme za svoj denar prosto v gostilnici gibati; da, tako vi zastopite liberalnost, prostost. Ti, Slovenec, bodi suženj, jaz bom tvoj gospod, to je vaše geslo, po kterem se ravnate. Vam sme biti vse dovoljeno, Slovenec pa, če se začne gibati, hitro zavpijete: „huj-skač je“. S tem pa ne bode prav nič opravili. Naši kmetje dobro vedó, da pravi napredek je le na versko-narodni podlagi in zavoljo tega pišite v „Freie Stimmen“ ali kamor hočete, vaših besed se ne bodo ustrašili, vi jih ne zmotite več. Kakor Obir s Karavankami vred trdno stoji, tako trdno bodo stali Slovenci pri svojem banderu, na kterem je napisano z zlatimi črkami: „vse za vero, dom, cesarja“; in vaše upanje, zopet v občini enkrat gospodovati, bo gotovo splavalo po vodi. Pustite Slovence v miru, saj so poblebni ljudje; ne hujskajte vi vedno zoper nas, mi vas bomo gotovo pri poklju pustili, udali se vam pa ne bomo.

Iz Dobrolovske okolice. (Dva liberalna svečarja.) Zelo smo se začudili, ko smo v časnikih brali, da se je tudi Velikovški svečar Zechner udeležil tistega „parteitaga“ v Celovcu, kjer se je vojska napovedala vsem slovenskim rodoljubom, v prvi vrsti slovenski duhovščini. Izvolili so ga celó kot zaupnega moža, iz česar se sme sklepati, da se Zechner odlikuje s posebno gorečnostjo zoper slovensko-katoliško stranko, sicer bi bili ti nestrpni zborovalci koga drugega izvolili. — Iz Železne Kaplje pa smo zvedeli, da se tudi tamošnji svečar Pacher pajdaši z liberalci in takimi ljudmi, ki sovražijo vse, kar je slovenskega. Vedeti je pa

treba, da ta dva svečarja svoje izdelke večidel slovenskim duhovnikom prodajata; kako se moreta potem pajdašiti s takimi ljudmi, ki jim je slovenski duhovnik trn v peti? Mi Slovenci smo potrpežljivi ljudje, in mnogo jih je že obogatelo od naših grošev, ki so nas potem grdili in nam povsod nasprotovali. Zna pa tudi nam enkrat zmanjkati potrpežljivosti; zato svarimo take obrtnike, ki od nas živijo, naj se ne vtikajo preveč v politične boje in pravde, da jim ne bo to v škodo, ker drugače bi bili neljubo prisiljeni, o takih možéh odločneje govoriti.

Iz Kazaz. (Šola.) Naši Poljanci, ki so došli letos zmago za Slovence pri občinskih volitvah v Doberli vesi, se zopet gibajo za slovensko šolo. Upamo, da trdi narodnjak, J. Lipuš, ki je načelnik krajnega šolskega sveta, bode že v prihodnji občinski seji mogel predložiti prošnjo, da naj se naša šola spremeni v slovensko, ker Nemcev tu ni nobenih, in toliko nemščine, kakor zdaj, se bodo naučili tudi v novi šoli. Nasprotnikov tu ni in zavoljo tega mislimo, da bode naša prošnja v Celovcu hitro rešena, kakor se je rešila prošnja liberalcev v Klobasnici in Šmihelu. Saj velja za vse tista pravica.

Iz Libelič. V nedeljo dné 20. novembra smo obhajali v naši farni cerkvi redko slovesnost. Blagoslovil se je namreč krasen križev pot, ktereja nam je daroval velik dobrotnik naše farne cerkve, g. Dobrovnik. Naš, za lepšanje farne cerkve zaslužni in skrbljivi duhovni svetovalec in župnik č. g. V. Puher so k tej slovesnosti povabili duhovnika iz frančiškanskega reda v Mariboru, da bi nam ta gospod križev pot blagoslovil. O pol devetih so zvonovi celi okolici oznanovali, da smo v lepi dolgi procesiji, pri kterej je 14 fantov nosilo križev pot in vsakega spremljalo dvoje deklic z gorečimi svečami, nesli to lepo darilo iz farovža v cerkev. Potem je sledila slovesna pridiga, pri kterej so č. P. frančiškan v navdušenih besedah nam razložili pomen križevega pota ter nas spodbujali in navduševali, da bi se pogostokrat sem zatekali ter obilno zajemali iz tega studenca prave pomoči in tolažbe za naše dušne in telesne potrebe. Da so našle te besede pri vernih poslušalcih rodovitna tla, pričale so solze, ktere so se lesketale v očeh vernikov, ja smem reči, da nobeno oko ni suho ostalo. Po pridigi sledilo je potem blagoslovljenje, pri kterem smo pri vsaki postaji molili in premišljevali, kaj lepega in koristnega nam vsaka „tabla“ v spomin kliče ter nas spominja, svoje življenje po tem ravnati. Slednjič so darovali gospod frančiškan slovesno peto mašo in tudi zahvalno pesem „Te Deum“ za vse prejete dobrote in odpustke. Zdaj pa, ljubi farmani Libeliške fare, dobili smo lep križev pot, kakoršnega ne najdemo daleč in daleč okrog. Glejmo, da se bomo za ta lepi dar tudi hvaležne skazali, posebno s tem, da bomo prav radi obiskovali ta križev pot, ter s hvaležnim srcem v goreči molitvi se spominjali našega obče spoštovanega sosedo Dobrovnika, kateri nas je s tem darilom tako oveselil. Moliti hočemo tudi za svoja dušna pastirja, ktera sta skrbela, da se je ta slovesnost tako lepo vršila. Bog plati vsem za toliko dobroto in za ves trud!

Iz Djekš. Pač dolgo časa že nismo čitali v „Miru“ kaj iz visokih Djekš, torej prosim, sprejmite blage volje nekaj vrstic. Tudi Djekše so dobile letos od zahodne strani pomlajeno lice, pozidalo se je dvoje novih poslopij, prvo je namreč nova šola! Zares krasno poslopje, kakor se zida le po načrtu viših šolskih oblastnij; pa tudi kmetje se bodo s kislim obrazom za ušesmi praskali, preden bodo v treh letih kakih šest tisoč goldinarjev poplačali. No, da bi Bog dal pametne šolske uredbe, da bi se otroci v njej na podlagi svojega maternega jezika učili, to bi bilo za plačilo še najboljšo tolažilo. — Drugo poslopje je postavil naš obče spoštovani g. Lorenc Pokersnik, trgovec in oštir, ki ga zavolj njegove poštenosti in dobrega vsakorvstnega blaga dokaj radi obiskujemo, in ravno zavolj tega mu je prostor premajhen. — Dne 13. novembra, to je Martinovo nedeljo večer se je za par streljajev na vzhodni strani pod cerkvijo, namreč pri Zavodniku, ogenj vnel v krajnem skednji, ta je bil tako blizo hiše, da se je komaj vmes peljati moglo; slamnata streha pa se je držala. Pa ker je bil semenj, je bilo še dovolj prazničnih ljudi na vasi v oštarijah, in ti so, ko so ogenj zaslutili, nagloma hiteli na pomoč, ter so tako junaško delali, da so hišo popolnoma ubranili pred ognjem; pač čuda, ker je lesena in slamnata streha. Tem junaškim dobrotnikom izreka županstvo najiskrenejšo zahvalo ter želi, naj bi slavna zavarovalnica najsrčnejšim boriteljem kaj blage volje podelila, zlasti ker so bili ljudje v praznične obleke ter so si isto osmoldili in pokvarili. — Kvaterni četrtek, 15. decembra, začne slavna posojilnica na Djekšah z novim delom, namreč z zavarovanjem na ogenj za tiste posestnike, ki so pri posojilnici. Oh, da bi pač razsvetlila pamet vsakega srenjčana, da bi domači zavod podpirali! Kmet, ki tuje blagajnice podpira, domače pa pušča prazne, je enak

gospodarju, ki tuje goste bogato obdaruje, domače posle pa stradati pusti.

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) je izročil veliko izvodov A. Foersterjeve kompozicije „Slovo“ g. abiturijent Karol Šavnik; g. prof. Simon Rutar je podaril lepo zbirko knjig družbe sv. Mohorja, in g. Fr. Rus, nadučitelj v Bledu, je doposlal veči knjižni dar. Prvomestnica Šenklaško-Frančiškanske ženske podružnice, blag. gospa Marija Murnikova, nas je razveselila z dosejaj največjim enkratnim podružničnim doneskom, — s 500 goldinarji, in vedno se razcvetajoča ženska podružnica v Gorici je naklonila 100 gld. Nadalje so družbi poslali: vč. g. J. Aljaž, župnik na Dovjem, 100 gld. pokroviteljine s pripisom „Sloga jači, nesloga tlači“; vč. g. A. Ostrožnik, župnik v Pamečah in prvomestnik Slovenjegraške podružnice, 60 gld. 10 kr., nabranih ob zborovanjih, ki jih prireja tamošnja podružnica na raznih krajih svojega delokroga; g. Peter Mayr ml., posestnik in gostilničar v Kranji 50 gld. Iz Brežic smo prejeli 23 gld. 10 kr. kroninega daru; 26 kron in 20 stotink je nabral neimenovan rodoljub ob veselem slavljenju godu dveh članov vrlih gledaliških diletantov tamošnje čitalnice, 20 kron pa je daroval g. notar dr. Fr. Firbas. To je drugi kronin dar; prvega smo dobili z Dunaja v znesku 20 kron, prisluženih z rokami, od rodoljubnih gg. Antonije in Rozalije Rebekovih. Iz Prevoj nam je došlo ob blagoslovljenju hiše trgovca g. G. Kotnika nabranih 12 gld. 20 kr., katerim je dodal vč. gosp. župnik Vrhovnik darova dveh neimenovanih gospodov v znesku 3 gld. 50 kr. Idrijski peveci so poslali po g. F. L. 11 gld.; X. Y. 5 gld.; „Delavsko bralno društvo“ v Idriji 4 gld. 42 kr. — skupiček za prodan šaljiv dobitek, ki je pripal trgovcu, g. J. Šepetavcu; gosp. J. Hribar zgubljeno stavo 4 gld.; g. A. Virant v Novem mestu 2 gld. 50 kr., nabrane med Dol. Sokolom; rodoljubi v Št. Petru na Notranjskem 2 gld. po g. S. Domicelji; g. odvetnik dr. Matej Pretnar v Trstu 2 gld., dar svojega klijenta povodom dobljene pravde in g. Fr. Šlibar v Selcih 2 gld., ki jih je družbi daroval g. Ivan Dolencec na Praprotnem. — Prepričani, da nad tisoč poučevanih otrok, ki jih sedaj vzgaja naša družba v vrle sinove in hčere veri, cesarju in domovini, pač zahteva nesebične požrtvovalnosti vseh rodoljubov, — zahvaljujemo se Vam srčno, želeč, naj dobrotni Bog povrne vso Vašo ljubav: Vam darežljivim domorodkinjam in domorodcem in Vam darovateljem prvih kron! — Družbi sv. Cirila in Metoda pa donasa svojih darov zadnji čas zlasti slovensko ženstvo, prav kakor bi tekmovalo med seboj v ljubezni do naše dece. Odlikujejo se samoumevno najbolj domoljubkinje bele Ljubljane. Blagorodna gospa Murnikova je poleg že zgoraj izkazanih 500 gld. doposlala sedaj še 200 gld., v vsem torej 700 gld. kot donesek Šenklaško-Frančiškanske ženske podružnice. Obilen je bil zadnjič dar rodoljubkinj iz starodavnega Kranja; danes pa istotako hvaležno objavljamo požrtvovalni donesek Sežanske ženske podružnice na Primorskem; blagajničarica blag. g. M. Mahorčič-eva nam je namreč vročila 228 gld. Prav tako nas je razveselila doposlanina prvomestnice Idrijske ženske podružnice, blag. g. Dragotina Lapajne-tove, v znesku 180 gld. Ko se pa vspevate tako vrolo Notranjska in Gorenjska, ne zaostaja Dolenjska; ker prva Belokranjska ženska podružnica v Črnomlju je postala pokroviteljica, pošiljajoč nam 105 gld. prostovoljnih darov svojih družabnic. — Pivška podružnica s sedežem v Št. Petru je zlasti pri veselicah nabrala 100 gld. in zato vsled svoje želje vpisana bila med podružnice-pokroviteljice. Postal je pokrovitelj primarij v deželni bolnici, g. dr. Vinko Gregorič, ki nam je povodom veselega dogodka izročil 200 kron v zlatu. Zlatih 200 kron so darovali državni poslanci — in sicer po eno XX-krono vsak — p. n. gg. Klun, Vošnjak, grof Alfred Coronini, Povše, Pfeifer, dr. Ferjančič, žl. Globočnik, dr. Gregorec, Kušar in Robič. — Koroški rodoljubi, ki so zaklicali Slovenstvo k daru prvih kron, navdušujejo nas ne le z besedo, ampak tudi z izgledom: prvih 100 kron nam je namreč došlo od 5 koroških rodoljubov. — Prvo XX-krono sta darovala nadalje č. g. deželni arhivar Anton Koblar in slav. društvo „Triglav“ v Gradci mesto venca na rakev slovenskega vojaškega pisatelja, majorja Andreja Komelja plem. Sočebanskega. G. pravnik Josip Lazar je nabral in poslal 14 gl. 80 kr.; 9 gld. 70 kr. so zložili pri občnem zboru Zagorske podružnice večinoma revni premogarji, ki imajo žuljave roke, a dobro srce, goreče za brate na meji; 5 gld. 10 kr. pa so darovali Trboveljski in Litijski gostje pri zabavnem večeru Šmartinskih tamburašev v Zagorji. Č. g. Josip Drdlik, kaplan v Tinjah na Koroškem, je poslal 6 gld.; g. Dragotin Zupančič pa dar vesele družbe v gostilni g. Arka v Ribnici 6 gld. Gg. brata naših darovalk družbine prve zlate XX-krone, na Dunaju birajočih sestr. Rebekovih, polagata na domovinski altar 6 gld., in sicer prvi kot igralec „Podčavenski“ svoj prvi honorar iz no-

vega gledališča 3 gld.; drugi — mojster ključavničar — stavo ob Sokolskem streljanju, tudi 3 gld. Prijateljska družba, zbrana na Martinov večer v Podgradu v Istri, je zložila 5 gld.; č. g. župan iz Brezovice na Primorskem, Ivan Benedik, daruje 2 gld., g. I. I. iz Materije 50 kr. Zadnje te tri darove je z doneskom Podgrajske podružnice in 1 gld., nabranem pri podružničnem zborovanju, poslal družbi blagajnik g. Jos. Volk. — Vsem skupaj in vsakemu posebej, Vam, čast. darovalkam in darovalcem priskrba zahvala. Poseben ponos pa ste nam danes Vi, darežljivi gg. državni poslanci. Darovi poslancev našega ljudstva so nam namreč zanesljiv izraz mnenja slovenskega naroda.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Izpod Nanosa. (Pogum velja!) Sprejmite, ljubi koroški bratje, srčen pozdrav s skalnatih in peščenih kraških tal, ki rodijo jeklene značaje in neomahljive slovenske rodoljube. Kakor smo se mi utrdili v boju z rodo, peščeno zemljo, ki nam naš trud tako pičlo poplačuje, tako se boste vi utrdili v boju zoper narodne dušmanine in postali boste naš zid in naša bojna straža na severu. Boj so vam napovedali, pa vi ste boja vajeni in se ga zmirom bolj vadite. Vemo, da ne boste odjenjali, dokler se nasprotnik ne utruji in ne omaga. Ustanovite si v Celovcu svoj „Slovenski dom“, da boste imeli svoje zbirališče, ognjišče in središče. Podpirajte svoje dijake in skrbite, da njih število naraste, da dobite omikanih rojakov, ki bodo zavzeli javne službe med vami ter branili vas in vaše pravice. Razširjajte med slovenskim ljudstvom pošteno slovensko berilo, lepe in poučne knjige in dobre časnike, posebno vaš vrli „Mir“. Ko bo enkrat ljudstvo zbujeno in zavedno, postanete nepremagljivi. Težavna sicer je vaša naloga, tem lepša bo pa tudi krona!

Iz Zreč pri Konjicah. (Naša je bodočnost.) Veliko jih je, ki nam Slovencem narodno smrt želijo in prerokujejo. Drugi pa ravno narobe govorijo: oni poznajo krepko natoro slovansko in vedo, da ima Slovan Božjo iskro v sebi, torej obetajo Slovanom lepo bodočnost. Med Slovane se štejemo po pravici tudi mi, in čeprav Nemčija hudo na nas pritiska, upamo vendar, da nas drugi Slovani ne bodo zapustili, temveč da nas bodo iztrgali iz rok naših sovražnikov. Slovenci pa še posebno radi častijo nebeško Devico Marijo, ktere priprošnja je toliko mogočna, torej smemo upati, da bo tudi Marija naša bramba proti sovražnemu navalu od severa in zapada. — Mi Štajerci sočutno gledamo na trdi boj, ki ga bijete vi koroški Slovenci, in smo ravno zdaj v časnikih brali, da so vam nasprotniki vnovič vojsko napovedali, kakor bi bil poprej mir! Spominjajte se pregovora, da je Božja pomoč tam najbližja, kjer je sila največja. Morda se vam po Božji milosti kmalu na bolje obrne.

Glasovi nasprotnikov.

Slovenščina in Celovski magistrat.

V nemško-liberalnem taboru je grozno vekanje in ropotanje. Kaj tako strašnega se je pa prigodilo? Nemško-liberalni listi, posebno koroški in štajerski, kar rohnijo od jeze, ker je ministerstvo magistratoma v Celovcu in Celju zaukazalo, da morata tudi slovenske vloge sprejemati in na nje po slovensko odgovarjati. Skoraj se ne spleča trud, prekarjati se s temi ljudmi, ker si pred resnico ušesa mašijo. Da mora v takih mestih, kjer imajo Slovani oblast v rokah, kakor v Ljubljani, Pragi, Plznu itd. tudi Nemec pravico najti v svojem jeziku, in da mora tam magistrat na nemške dopise po nemško odgovarjati, to spoznajo tudi „liberalci“ za pravično in pametno, oni pa ravno tiste pravice Slovencem ne privoščijo. Beljaški list kriči, da se bo moralo zdaj pri Celovškem magistratu vse po slovensko pisati, in da odslej tam noben Nemec ne bo več službe dobil. List sam dobro vé, kako se debelo laže, pa vendar tako piše s tem namenom, da bi Nemce hujskal in nadražil zoper slovenske rodoljube. In taki ljudje, ki so sami najhujši ščurvarji in hujškači, očitajo nam, da hujskamo, ki vendar le mirno in krotko branimo svoje pravice! Resnica je le, da bo le redko kak slovenski dopis došel na Celovski magistrat, en sam slovenski uradnik bo zadoštoval, da reši vse slovenske vloge, zraven pa lahko še izvršuje druga uradna opravila. Celovška liberalna trobenta z imenom „Freie Stimmen“ pa miluje „revno“ Celovško mesto, ki bo moralo uzdrževati slovenskega uradnika. Kako smešno! Omikan Slovenec zna tudi dobro nemško, on bo znal tudi nemške pisarije opravljati, kakor jih je znal g. vodja Bratuš, s katerim so bili tako zadovoljni, da so ga postavili na najvišjo stopinjo v magistratni pisarni. Ako tedaj nastavi slovenskega uradnika, bo pa enega nemškega manj treba, in mesto ne bo za noben krajcar na škodi.

Politični pregled.

Velik hrup je nastal med liberalnimi Nemci cele Avstrije, ko se je zvedelo, da je ministerstvo notranjih zadev ukazalo magistratu v Celovcu in magistratu v Celju, da morata sprejemati tudi slovenske dopise in jih reševati v slovenskem jeziku. Več o tem govorimo v dopisu iz Celovca in pri „glasovih nasprotnikov“. — Staročeški listi se močno jezijo nad mladočeškimi poslanci, da so tisti pri glasovanju o podpori vladnih časnikov potegnili z nemškimi liberalci in jim pomagali do zmage. Mladočeški pa zmirom bolj očitno kažejo, da so vendar le liberalci in nasprotniki verske šole, kajti njih listi pišejo, da se ne marajo okleniti desnice, ki jim je preveč krščanska, ampak glasovati hočejo z liberalci zoper versko šolo. Tudi pišejo mladočeški listi, da zveza med njimi in nemškimi liberalci nikakor ni nemogoča. Govori se celo, da se vršijo med Mladočehi in liberalci že neki dogovori. Če Mladočehi to storijo, potem se vemo, s kom imamo opraviti. Zagovorniki Mladočehov med Slovenci so nas pogosto uveriti hoteli, da so Mladočehi le bolj odločni v narodnih zadevah, da se pa gledé verskega prepričanja nič ne ločijo od Staročehov, da so celó verni katoličani med njimi. Zdaj vidimo, da to ni res, da so Mladočehi ravno taki, kakor nemški liberalci. Če Staročehi niso vsi verni, pa so vendar zmirom s konservativci glasovali. Sicer pa mi sodimo, da Mladočehi s tako politiko ne bodo nič opravili. Levičarji niso tisti ljudje, ki bi hoteli gospodstvo z njimi deliti ali pa češko državno pravo priznati. — Čudno res se suče notranja politika, vlada nema zdaj nobene zanesljive večine, odkar je minister Kuenburg odstopil in so liberalci Taaffeju vojsko napovedali. Kaj bo Taaffe naredil? Mnogi mislijo, da bo državni zbor razpustil.

Na Ogerskem se branijo nameravanega civilnega zakona in hočejo podpise nabirati zoper njega. — Na Francoskem so dobili novo ministerstvo. — Na ruskem Poljskem se je dovolilo, da se smejo otroci v šolah krščanskega nauka učiti v poljskem jeziku.

Gospodarske stvari.

Kako bo z novim denarjem?

Mnogo ljudij me je že vprašalo o novem denarju; naročil sem si torej primerne bukve iz Prage: „Nove naše penize“ od Emila Ludvika. Iz teh bukvic priobčim odgovore na razna vprašanja.

1. Zakaj bo vpeljan nov denar? Dosedanji denar se je po svoji vrednosti zelo spreminjal. Prihodnji bo imel ceno bolj stanovitno. Dosedanji goldinar bo imel stalno ceno toliko, kolikor velja 6 desetink enega grama zlata. Državna blagajnica izdaja papirnati denar in srebrni, dolžna je pa imeti za vsak takšen goldinar toliko zlata, kolikor je ta papirnati in srebrni denar vreden. Če pa toliko zlata ni, potem nam ga je dolžna. Dosedanji naš denar ima torej to slabo lastnost, da je to državni dolg. Prihodnjič bo pa država skrbela, da si pridobi zlata. To bo pa trajalo še neki 2 ali 4 leta. Potem se le se bo plačalo z gotovim denarjem.

2. Kakšen bo novi denar? Imel bi biti ves zlat. Pa to ne gre. Zlata je za 1640 gld. le eden kilogram; za 10 goldinarjev ga dobiš le tak košček kakor je ena dvajsetica. Torej en krajcar bi moral biti velik komaj kakor košček peska. Zavalj tega ne bo le zlat denar, temuč tudi srebrn, potem iz nikla in iz brona. Bo 7 vrst. Iz srebra bo le krona, ki velja 50 kr., in je velika kot sedanji četrt-goldinar. Iz zlata bo 10 kron = 5 gld., velika kot naš sedanji krajcar, in 20 kron = 10 gld. (velika kot naša dvajsetica). Iz nikla, ki je podobno zelo srebru, bo 20 beličev ali vinarjev, tudi tako velik kot naša dvajsetica, velja 10 kr.; 10 beličev velja 5 kr. in je velik kot naš krajcar, le da je iz nikla. Iz brona bo dvobelč in belič; 2 beliča je 1 krajcar, 1 belič je pol krajcarja. Torej bomo z novim denarjem lahko šteli. Naš goldinar velja 2 kroni, naš krajcar velja 2 beliča, ali 1 belič velja našega pol krajcarja, 1 krona pa 50 kr.

3. Ali pa bodo štacunarji mogli nam dražje prodajati, nas goljufati? Nikakor! Postava pravi, da smemo prihodnje leto plačati z denarjem, s katerim hočemo, ali starim ali novim. Ako prideš v prodajalnico, kupiš kaj za 1 goldinar, daš torej ali 1 goldinar ali 2 kroni. Za zemljo si dal prej 2 kraje, torej daš sedaj 4 beliče; smodka je za 1½ kr., torej sedaj 3 beliče. Ako nimaš novega denarja, daš pač starega.

4. Kako bo pa s plačevanjem v davkarijah, posojilnicah, hranilnicah, kaj z menjicami, zemljiškimi ali gruntinimi bukvami? To ostane pri starem, nikdo ne bo imel škode. Namesto 10 gld. davka se dá 20 kron.

Menjice se bodo še, če so tudi v starem denarju spisane, izplačale; za 100 gld. se dá 200 kron. V posojilnicah ostanejo stare bukve in bukvice, le da se polagoma zapiše vse v novem denarju. V zemljiških knjigah tudi vse pri starem ostane. Počasi se to preračuni na novo veljavo. Tudi kolkove škele (stemplji) se lahko izračunijo na novo veljavo. Temu se lahko privadimo.

5. Kaj se zgodi z našim papirnatim denarjem? Razločevati moramo dvojni papirnat denar, in sicer v prvi vrsti 1 gld., 5 gld. in 50 gld.; ta denar nareja država. Tisti bo še neki 2—4 leta ostal, potem pa zgine in pride nov (zlat in srebrn) na njegovo mesto. Druge vrste denar izdaja avstrijsko-ogerska banka, to so desetak, stotak in tisočak. Ti ostanejo kot papirnat denar in se bo sčasoma le na novo ime izpremenil.

Iz tega vidiš, da bo prišel čas, da papirnat goldinar, petak in petdesetak ne bo nič veljal. To pa se zgodi še le v teku 2 ali 4 let.

Mnogi ljudje so si v velikih skrbéh zavoljo novega denarja. Pa ni treba se bati. Skrbeti moramo le, da se dobro seznanimo z novim denarjem.

Fr. L.

Sadni kis ali jesih za dom. Posestniki sadja si za domače potrebe lahko sami napravijo kis. Res, da se te reči ne rabi posebno veliko, a vsak krajcar je dober, ki ga človek prihrani. Domači kis iz sadja napravi se na prav priprost način. Vzame se velik prsten ali kamenen lonec ali majhen sodček, v to posodo devajo se lupine in obrezki od sadja, ki se za domače potrebe lupi ali pa obrezuje in razrezuje. Ti ostanki se potem z vrel vodo polijejo, in sicer toliko, da voda čez nastopi. Kadar se zopet kaj obrezkov naredi, denjejo se k prejšnjim, in prilije se zopet kropa, da se vse zalije. Tako se dela, dokler ni posoda polna. Kedar je pa polna, naj se skrbno s prtom pokrije in ob solnčnih dneh na sonce postavlja, ob hladnem vremenu pa k peči ali ognjišču nosi. Drugih reči ni potreba nič pridelati. V šestih do osmih tednih se je voda v izvrtlen, lepo rumen kis spremenila. Ta kis ima bolj prijeten okus mimo fabriškega in je tudi bolj zdrav. „Vrt.“

Novičar.

Na Koroškem. Deželni odbor je razposlal okrožnico, v kateri župane opozorjuje, da se v blaznico ali norišnico sprejemajo le taki nori, ki imajo potrebna pisma, namreč: 1. spričevalo okrajnega zdravnika; 2. popis bolezní od zdravnika, ki je bolnika zdravil; 3. domovinski list; 4. uradno izpoved, koliko se bo za norega plačevalo, če je ubožen, pa uradno ubožno spričevalo; 5. naznanilo, kdo je blaznega kurator ali varuh. — V Velikovecu sta bila dva vola ukradena. — Pri izviru Jezernice Vrbskega jezera so našli nepoznano mrtvo žensko. — Uloomili so tatovi v pisarno Morove tovarne, pa niso nič dobili. — Pogorel je Oberheirich v Št. Petru pri Grabštanju. — Tatovi so ulomili v Kolmanovo gostilnico v Krivi Vrbi in odnesli nekaj mesovja. — Tudi župnišče v Otmanjah so pretekle dni zjutraj med zorno mašo, ko so bili gosp. župnik pri opraviilu v cerkvi, do zdaj še neznaní tatovi naskočili, ulomili v sobo, kjer se nahaja blagajnica ali kasa, jo razbili ter odnesli nekaj stotin farnega denarja, hranilne knjige in razne vrednostne papirje. Tatovi se sicer zasledujejo, ali Bog zna, bodo li prišli pravici v roke ali ne, da jim naloži zasluženó kazen.

Na Kranjskem. Sviti cesar so podarili požarnima stražama v Selu in Kranjski gori vsakej po 80, oni v Leskovcu pa 60 gld. — Č. g. Fr. Povše, župnik na Ježici, so postali kanonik v Novem mestu. — Slovenski državni poslanci so podarili 200 kron za družbo sv. Cirila in Metoda. — Električno razsvetljavo dobijo v Kranju. — Goreti je začel grad Haasberg v Planini. Vrli gasilci od blizo in daleč so ogenj ustavili; vendar je veliko škode.

Na Štajerskem. Preč. gosp. Ign. Orožen so postali stolni prošt v Mariboru. — V Gradeu je umrl slovenski učenjak dr. Fr. vitez Močnik. — Pri Poličanah se je neki Lorgor preveč žganja napil, obležal in zmrznil. — Tamburaški zbor se je ustanovil v Celju. Tamburice so se kupile pri gospej Terezi Kovačič v Zagrebu. — „Zbirke zakonov za občinsko uradovanje“, ki jo izdaja dr. J. Dečko v Celju, izišel je I. zvezek, ki velja v platno vezan po pošti 2 gld. 30 kr. To je pač hvale vredno delo, ker bo kažipot in učna knjiga za župane in tajnike na slovenskem Štajerskem. — Krava je bila ukradena v Litercah pri Radgoni.

Na Primorskem. V Trstu se bo ustanovil nov slovenski list. Podpirala ga bo v prvi vrsti duhovščina, torej je pričakovati, da bo pomagal med ljudstvom utrjevati krščansko mišljenje, kar je v naših časih toliko potrebno.

Po drugih deželah. Po gornji Avstriji se klatijo tolovaji, ki po noči hiše zažigajo in pri splošni zmešnjavi krađejo. — V Trstu so prijeli Juda Grünbergerja, ki kupčuje z dekleti. Take bi morali oestro kaznovati.

Iz državnega zbora.

Pri točki: „začasno pobiranje davkov“ je g. poslanec Šuklje obširno govoril tudi o koroškem nemškem „Parteitag“, ki se je vršil dné 13. nov. t. l. v Celovcu, in o nekterih drugih koroških zadevah. Ta govor, kakor tudi govore drugih gospodov slovenskih drž. poslancev, v kolikor se bodo dotikali naših žalostnih koroških razmer, prinesemo v prihodnji številki po stenografičnem zapisniku.

Književnost.

„Dom in Svet.“ Ilustrovan list za leposlovje in znanstvo. Uredil Fr. P. Lampe, doktor bogoslovja in modroslovja, profesor bogoslovja. V. letnik. V Ljubljani. Založilo uredništvo. Tiskala „Kat. tiskarna“. 1892. Str. 576 v vel. 8°. — Udom Mohorjeve družbe po lepem „Jeruzalemskem romarju“ dobro znani pisatelj slovenski, veleučeni gospod dr. Fr. Lampe, izdaja lep časnik „Dom in Svet“, katerega kar najtopleje priporočamo svojim bralcem. Ta krasni list, ki jedin med slovenskimi časopisi prinaša tudi podobe, nastopi ob novem letu že VI. tečaj. Ravno kar dovršeni V. tečaj ima obilo lepega in krepkega gradija. Poleg mnogih liričnih in epičnih pesni prinaša 10 krajših in daljših pripovedij, n. pr.: „Vaška pravda“ in „Ljudska osveta“ od Podgoričana, „Pokreljeva ura“ in „Očetova tajnost“ od Slavolj. Dobravec, „Zmota in povrat“ od Iv. Š. in dr. Zelo znameniti so v listu življenjepisi. Opisali so se poleg drugih mož sloveči ruski pisatelj Lev Nik. Tolstoj in slavna slovenska slikarja, brata Janez in Jurij Šubic, slovenski pisatelj Fran Cegnar (po g. prof. dr. K. Glaserju) itd. Vse življenjepise dičijo izvirne podobe. Izmed „opisov“ je posebno znamenit dolgi članek „Na jutrovo“ od g. urednika. Zelo hvalevredno je, da hoče „Dom in Svet“ sčasoma opisati vso našo lepo domovino slovensko. Začetek temu storil se je že v tem tečaju. Izmed „znanstvenih in poučnih spisov“ bodite omenjeni koreniti slovstveni razpravi o književnosti ogerskih Slovencev in ilirstvu med Slovenci od A. Fekonje. — Zelo važna in znamenita so v „Dom in Svetu“ obširna slovstvena poročila. Natanko in vestno poroča se o slovenskem slovstvu, jemlje se pa ozir tudi na druga slovanska slovstva. Posebnost „Dom in Sveta“ so, kakor rečeno, krasne slike, katerih je v tem letniku okoli sto, večjih in manjših. Slike so lepe, dostojne, izvršene večinoma po domačih umetnikih. — Ta kratki pregled že kaže, kako bogat po vsebini, krasen po zunanosti je „Dom in Svet“. Da bi le našel med Slovenci tudi obilo prijateljev in podpornikov! Čim marljivejše si ga bodo Slovenci naročevali, tem lepši, krasnejši bo postal list, „ki stoji na vsestransko zanesljivi, vsakemu omikanemu Slovincu primerni in ugodni, pravno-umetniški podlagi, list, ki se je do danes stanovitno in dosledno trudil za pravi napredek. — Od srca želimo vrlemu listu, ki tako vztrajno deluje za našega naroda rast in čast, najboljših uspehov! „Crescat, floreat!“ — Cena listu je za celo leto 3 gld., za dijake 2 gld. 60 kr.

Duhovniške zadeve v Krškej škofiji.

Za vodjo knez.-škof. duhovskega semenišča v Celovcu je imenovan preč. gosp. P. Maksimilijan Huber in kot podvodja pride na njegovo mesto č. g. P. Rud. Handmann, oba redovnika Jezusove družbe. — Faro Guštanj je dobil č. g. Fr. Centrih, župnik v Črni. — Č. g. kaplan v Wolfsbergu, Jan. Strieder, je premeščen za provizorja v Brezje. — Razpisana je fara Kellersberg do 12. jan. 1893.

Naznanilo.

Zaradi sklepanja računov, „hranilno in posojilno društvo“ v Celovcu od 1. do 18. januarja 1893 ne bode uradovalo. Ravnateljstvo.

Naznanilo.

Zaradi sklepanja računov, „hranilnica in posojilnica v Sinči vesi“ od 1. do 17. prosinca 1893 ne bo uradovala.

Štefan Fr. Bayer, tajnik.

J. Šumah, načelnik.

Listnica uredništva.

Vse č. gospode sotrudnike, ki pogrešajo v tej številki svojih dopisov, uljudno prosimo za potrpljenje. Prihodnjič pride gotovo vse na vrsto.

Loterijske srečke od 17. decembra.

Line 36 79 33 25 37
Trst 39 38 27 46 6

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld.	kr.	gld.	kr.
pšenica	5	20	6	50
rž	4	45	5	65
ječmen	3	60	4	50
oves	2	20	2	70
hejda	4	20	5	25
turšica (sirk)	3	30	4	10
pšeno	7	70	9	60
fižol	5	10	6	35
repica (krompir)	1	40	2	30
deteljno seme	—	—	—	—

Sladko seno je po 2 gld. 40 kr. do 2 gld. 80 kr., kislo 1 gld. 40 kr. do 2 gld. 20 kr., slama po 1 gld. 80 kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 58 do 64 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 33 do 35 gld. stari cent.

Glas iz občinstva.

Kdor hoče dobro in po ceni **tržaško blago, moko, špirit, sol, rženo žganje, milo (žajfo) in petrolej**, naj gre v prodajalnico

Ferd. Mussi-ja,

„pri zlatem vencu“ na starem trgu št. 19 v Celovcu,

ki je vsega priporočila vredna. Vsak se lahko sam prepriča, da se mu bo vselej z dobrim in frišnim blagom postreglo.

KAVA

je letos dobro rodila in se daje boljši kup, kila po 145 kr. in više, kakor je sorta.

MOKA

iz parnega mlina delniške družbe v Pešti.

NATORNA VINA,

rudeča, bela, v sodih po 56 litrov in več, in prav posebno priporočam še moja **tirolska vina** po 24 gld. hektoliter.

Za pošteno, pristno blago se jamči.

Kupčija za tržaško blago, zabelo, moko in vino:

AMAND PROSEN

v Celovcu, kosarske ulice šte. 24.

☛ Kramarjem se daje blago nekaj ceneje. ☛

Kdor si hoče napraviti dobro kavo, naj si kupi pristne

Ölzove kave

☛ Ölzova kava ☛
je najboljša in najčistejša primes za kavo.

☛ Ölzova kava ☛
nema v sebi ne hrušk, ne pese, ne sirupa.
Dobi se v vseh prodajalnicah za tržaško blago.

Peter Merlin,

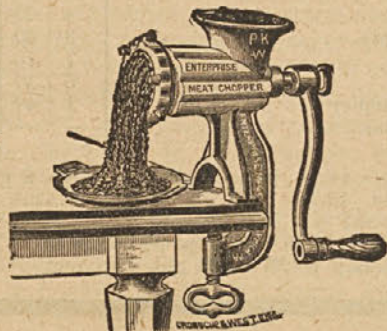
„pri zlati krogli“

stara trgovska hiša za tržaško blago in železnino v Celovcu, kosarske ulice, priporoča svojo veliko zalogo najboljših **kave, sladkorja, petroleja** itd. Prodaja tudi dobra **vina, rum** in druge **žgane pijače, barve**, izvrstno **moko** in **južno sadje**. Nadalje prodaja vsakovrstno **orožje in posodo iz železa, pleha, bakra, čina** itd. Za poštenost blaga se jamči; cene so nizke.

Amerikanske mesoreznice „Enterprise“

najboljše vrste, katere najhitreje in lepo meso, salo (špeh) režejo,

Važno za vsako go-
spodinjo!

Več ko 1 1/2 milijonov
je v rabi takih strojev!

prodaja po najnižji ceni

Franc Sadnikar
v Celovcu, Burggasse 7.

Naznanilo.

Vsi gospodje, kateri so prejeli od rajnega gos-
poga **Komela pl. Sočebra**, c. kr. ma-
jorja v pok., od njega spisane vojaške knjige, so
uljudno prošeni, naj pošljejo kupnino ali pa ne-
prodane knjige njegovi gospé vdovi **Idi Komel pl.**
Sočebra kot dedinji (Graz, Grazbachgasse št. 40)
sicer bodo sodno tirjani.

Kmetija na prodaj.

Vsega je 53 oralov zemlje, na lepem, solnčnem
kraju, posebno ugodnem za sadje, prostorno po-
hištvo, lepe njive, pašnik, lesa in stelje dovolj. Več
pove **Pavel Škorjanc** p. d. Pekie v Proboju
(pošta Miklaushof).

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se uljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pis-
menih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Julius Ivanetič,

trgovec s tržaškim blagom v Celovcu,

Šent-Vidsko
predmestje

„pri angelju“

Wodley-eve
ulice št. 8,

priporoča svojo **veliko zalogo špecerijskega, kolonijalnega in materijal-
nega blaga**, finega ruma, pravega francoskega kónjaka in izvrstnega brinjevca.
Na prodaj ima tudi pristna, nepokvarjena tirolska in avstrijska vina, izvrstno kavo
raznih vrst, sladkor, riž, moko, fine kranjske klobase, sir, salami in druge slaščice,
vse po najnižjih cenah, zagotavlja pošteno in vestno postrežbo.

Prodaja le samo sveže (frišno) blago.
Zunanja naročila izvršujejo se točno. — Kramarjem iz dežele se cene zdatno znižajo.

Izjava.

Tovarna FRANC KATHREINER-jevih dedičev
v Stadlaru, na Dunaju in v Monakovem

izdeluje sladno kavo z okusom bobove kave in jo prodaja v zavojih, ki nosijo moje
ime in mojo podobo.

**To se godi z mojim izrečnim dovoljenjem, ker sem se prepričal,
da se v tej sladni kavi, ki ima pa okus prave kave, ne nahaja škod-
ljivi strup „koffein“.**

Nasprotno ima Kathreinerjeva sladna kava to veliko prednost, da se more vsak
odvaditi bobove kave, tudi tak, ki mu je sladni okus zoperen, in da se zamore navaditi te ve-
liko zdravejše in tečnejše kave, kar služi tudi našim kmetovalcem v korist.

V Wörishofenu, dne 1. marca 1892.

B. Kneipp l. r., kat. župnik.

Menjalnica

Menner in Nagelnovega naslednika,

Miroslava Gortona v Celovcu

kupuje in menjava vsakovrstni

stari srebrni denar

kakor: pogodbene denarje (Conventionsmünzen), tolarje s krono in kri-
ževce, Marija Terezija tolarje (levantinske iz leta 1780), inozemske
species-tolarje (X ena fina marka), 1/2 species-tolarje, inozemske dvaj-
setice, nemške in avstrijske zvezne tolarje itd.; plačuje jih kar mo-
goče dobro in nič za se ne odtrga.

Vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in sadjarstvo,
mlatiline, čistilnice za žito,
trierje, slamoreznice,
mline za sadje,
sustavilnice za sadje in vino, za grozdje,
kakor vse druge stroje in priprave
za kmetijstvo,
vinarstvo in sadjarstvo itd.
priporočam v največji in najbolj
obliki, po ceni:

IG. HELLER, DUNAJ,
2/3 Praterstrasse 78.
Ilustrovani zapiski in pohvalna pisma v hrvaškem, nemškem, latinskem in slovenskem
jeziku po zahtevu brezplačno in franco. — Čas za poskušanje — garancija,
agradni pojoli.

Zopet enkratne cene!

Peter Fessl,

urar na starem trgu števil. 10 v Celovcu.

Zlate ure za gospode po gld 22.— in više.

„ „ za gospe „ „ 13.50 „ „

Srebrne remontoir-ure „ „ 7.— „ „

za gospe „ „ 7.50 „ „

Srebrne ure na ključ „ „ 6.80 „ „

Za pristno zlato in srebro se jamči.

Ure iz nikla in metala po 4 gld. in više.

Veržice iz nikla in metala po 25 kr. in više.

Privezki iz nikla ali metala po 15 kr. in više.

Poprave se izvršijo hitro in dober kup.

Za nove ure in poprave se jamči dve leti.

Izvrstno reže **Ph. Mayfarthova**
reporeznica.
Nadalje se priporočajo stroji za
robkanje turšice,
mlini za trojano moko in meč-
kalnice, posebni mlini za tro-
jano turšico, ki služi konjem v
hrano, mečkalnice za krompir,
žitne čistilnice,
slamoreznice
ročne, ali na gepelj ali pa na par,
mlin za oljne tropine, mrvo-
parec itd.

PH. MAYFARTH in dr., tovarna za stroje.
Dunaj II/1, Taborstrasse 76.

KATHREINER-

Kneippova
sladna
kava

Najboljša primes za kavo.

Se dobi povsod.

Je pristna le, ako ima
to varstveno marko.

Svari se pred ponarejenimi
izdelki.

